

Титусқа

*Расул Павлус Титусқа язған иккинчи мәктуп ***
Салам*

¹ Худаниң таллиғанлириға аманәт болған етиқат вә ихласмәнликкә елип баридиған һәқиқәтнің билдүрүлүши үчүн, Әйса Мәсиһнің расули қилип тайинланған, Худаниң қули болған мәнки Павлустин саңа салам — □

² (бу етиқат вә һәқиқәт мәңгүлүк һаятқа бағланған үмүтни елип келиду; бу мәңгүлүк һаятни мутләқ ялған ейтмайдиған Худа һәммә дәвир-заманлардин илгирила вәдә қилған еди; ■

³ лекин *һазир* вәдисиниң вақти келип Қутқузғучимиз Худа буниң калам-хәвирини Өз әмри билән маңа тапшурған жақар арқилиқ ашқарилиди) ■

⁴ — ортақ етиқатимизда өз оғлум болған Титусқа салам! ХудаАтимиз вә нижаткаримиз Мәсиһ

□ **1:1** «Худаниң таллиғанлириға аманәт болған етиқат вә ихласмәнликкә елип баридиған һәқиқәтнің билдүрүлүши үчүн...» — бу сөз болса: (1) Худаниң Өзи таллиған хәлқигә тапшурған өзгәрмәс етиқатқа мувапиқ, Худаниң униңда болған мәхсити үчүн; (2) Худаниң таллиғанлирини мошу етиқатқа ериштүрүш үчүн; (3) Худаниң таллиғанлириниң етиқатини алға сүрүш үчүн дегән үч мәнини өз ичигә елиши мүмкин. ■ **1:2** Чөл. 23:19; Рим. 16:25; Әф. 1:9; 3:9; Кол. 1:26; 2Тим. 2:13; 1Пет. 1:20.

■ **1:3** Рос. 20:24; 2Кор. 2:12; 7:14; 8:6,16; Гал. 1:1; 2:3.

Әйсадин саңа меһри-шәпқәт вә хатиржәмлик болғай!

□ ■

Титусниң Қрет арилидики хизмити

⁵ Сени Қрет арилида қалдуруштики сәвәп, орундилип болмиған ишларни бир тәрәп қилишиң үчүн вә һәр шәһәрдә саңа тапилиғинимдәк жамаәткә ақсақалларни тайинлишиң үчүн еди. ■

⁶ Ақсақаллиққа тайинлинидиған киши әйипсиз болуши, бир аяллик, пәрзәнтлири болса етиқат қилғучи болуши вә ишлирида шаллақлик қилидиған яки *ата-анисиға* бойсунмайдиған әйиплири болмиған болуши керәк. □ ■

⁷ Чүнки жамаәтниң йетәкчиси Худаниң *аилисиғә* ғождидар болуш сүпитидә, әйипсиз болуши керәк; башбаштақ әмәс, териккәк әмәс, һарақ-шарапқа берилгән әмәс, зораван әмәс, нәпсанийәтчи әмәс,

□ **1:4** «ортақ етиқатимизда өз оғлум болған Титусқа...» — бу ибарә шүбһисиз шуни көрситидуки, Титус хуш хәвәрни әслидә Павлустин аңлиған вә шундақла униңға ишинип һаятқа еришкән еди. Шуниң билән (Павлус башқа йәрләрдә көп ейтқинидәк) роһий жәһәттин Титусни хуш хәвәр арқилиқ «туғди» вә униңға роһий жәһәттин атидәк болди. ■ **1:4** Әф. 1:2; Кол. 1:2; 2Тим. 1:2; 1Пет. 1:2. ■ **1:5** 2Тим. 2:2. □ **1:6** «Ақсақаллиққа тайинлинидиған киши әйипсиз болуши, бир аяллик... болуши керәк» — «бир аяллик» яки «бир аялниң ери», бәлким «өз аялиға садиқ» дегән мәнидә. Бу тоғрилиқ «Тимотийға (1)»дики «қошумчә сөз»имизни көрүң. «пәрзәнтлири болса етиқат қилғучи болуши ... керәк» — яки, «пәрзәнтлири болса садиқ болуши... керәк». ■ **1:6** 1Тим. 3:2.

8 бәлки меймандост, саһавәтлик, яхшилиқни сөйидиған, салмақ, адил, ихласмән вә өзини тутувалған болуши лазим. □ ■

9 У йәнә сағлам тәлим билән риғбәт-тәсәлли бериш үчүн вә қарши чиққучиларға рәддийә бериш үчүн, тапшурулған тәлимдики ишәшлик калам-сөздә чиң туруши керәк. □

10 Чүнки һазир бемәна сөз қилидиған, кишиләрниң көңлини овлап езитқулуқ қилидиған, өз бешимчилик қилидиған көплигән кишиләр бар,

□ **1:7** «жамаәтниң йетәкчиси Худаниң аилисигә ғождар болуш сүпитидә, әйипсиз болуши керәк; башбаштақ әмәс...» — «башбаштақ» — грек тилида бу сөз «шәхсийәтчи, мәнмәнчи» дегән мәниләрниму өз ичигә алиду. **«һарақ-шарапқа берилгән әмәс, зораван әмәс, нәпсанийәтчи әмәс...»** — «нәпсанийәтчи» грек тилида «өзини булғайдиған нәпсанийәтчиликкә берилгән» дегән бир сөз билән ипадилиниду. Бу сөзгә қариганда, пул вә мал-дунияни қоғлишиш инсанни һарам қилип булғайду. Бу тема тоғрисида йәнә «Луқа» 16:9-11 вә шу әйәтләрдики изаһатларни вә «Луқа»дики «қошумчә сөз»имиздики 16-бап тоғрилиқ «наһәқ дунияға тәвә болған мал-дуния» дегән мәзmunни көрүң. ■ **1:7** Лав. 10:9; Мат. 24:45; 1Кор. 4:1; Әф. 5:18; 1Тим. 3:3,15; 1Пет. 5:2.

□ **1:8** «бәлки меймандост, саһавәтлик, яхшилиқни сөйидиған, салмақ, адил, ихласмән вә өзини тутувалған болуши лазим» — грек тилида «саһавәтлик, яхшилиқни сөйидиған» бирла сөз билән ипадилиниду. ■ **1:8** 1Тим. 3:2. □ **1:9** «у йәнә сағлам тәлим билән риғбәт-тәсәлли бериш үчүн вә қарши чиққучиларға рәддийә бериш үчүн...» — «сағлам тәлим» болса Павлусниң көп ишлитидиған ибариси. Худадин кәлгән тәлим һәқиқәт, тоғра әлвәттә, у өзини қобул қилғанларда сақ, сағлам роһий һаятни һасил қилиду вә қувәтләйду.

болупму хәтниликләрдин чиққанлар бар. □ ■

11 Уларниң ағзини етиш керәк; чүнки улар һарам дунияни дәп үгитишкә тегишлик болмиған тәлимләрни үгитип, һәтта пүтүн аилиләрни набут қилмақта. □ ■

12 Шулардин бири, йәни *Крет арилидикиләрниң* өзиниң бир пәйғәмбири: «Кретлар һемишә ялған сөзләйдиғанлар, вәһший һайванлар вә һорун тоймаслардур» дегән. □

13-14 Бу гувалиқ һәқиқәттур; шуңа уларниң етиқатта сағлам туруши үчүн, шундақла Йәһудий әпсаниләргә вә һәқиқәттин чәтнигәнләр тоқувалған инсаний қаидә-бәлгүлимиләргә қулақ салмаслиғи үчүн

□ **1:10** «... кишиләрниң көңлини овлап езитқулуқ қилидиған, өз бешимчилик қилидиған көплигән кишиләр бар, болупму хәтниликләрдин чиққанлар бар» — «хәтниликләрдин чиққанлар» Йәһудийлар яки әслидә Йәһудийларниң «синагог»иға қобул қилиниш үчүн хәтнә қобул қилғанларни көрситиду. Бәзи алимлар «хәтниликләр»ни хәтниликни қобул қилиш керәк дәп тәлим бәргәнләрни көрситиду, дәп қарайду. Лекин төвәндики 11-айәткә қариганда уларниң һәртүрлүк зиянлиқ тәлимлири бар еди. ■ **1:10**

Рос. 15:1. □ **1:11** «улар һарам дунияни дәп үгитишкә тегишлик болмиған тәлимләрни үгитип, һәтта пүтүн аилиләрни набут қилмақта» — «һарам дунияни дәп»: — тәлим (мәйли тоғра болсун, натоғра болсун) бериштики мәхсәт дунияға еришиш болса бәрибир һарам иш болиду, әлвәттә. ■ **1:11** Мат. 23:14; 2Тим. 3:6.

□ **1:12** «шулардин бири, йәни *Крет арилидикиләрниң* өзиниң бир пәйғәмбири: «Кретлар һемишә ялған сөзләйдиғанлар, вәһший һайванлар вә һорун тоймаслардур» дегән» — Кретлиқ шаир Епименидис, миладийәдин илгири алтинчи әсирдә язған шеир. «һорун тоймиғурлар» грек тилида «ләм-лүм аш қазанлар» билән ипадилиниду — демәк, уларниң ашқазинидин башқа әзалири йоқ охшайду.

уларни қаттиқ әйипләп ағаһландурғин. □ ■

15 Пак кишиләр үчүн һәммә нәрсә пак; лекин булғанған напаклар вә етиқатсизлар үчүн һеч қандақ нәрсә пак әмәстур. Чүнки уларниң ой-пикрлириму, вижданиму булғинип кәткән. ■

16 Улар Худани тонуймиз дәп давраң қилсиму, лекин әмәллиридә Униңдин таниду; чүнки улар жиркиничликләр, һечгәп аңлимайдиғанлар, һеч қандақ яхши ишларни қилишқа яримайдиғанлардур.

2

Сағлам тәлимгә лайиқ яшаш

1 Лекин сән болсаң сағлам тәлимгә қандақ уйғун яшашни үгитишиң керәк.

2 Яшанған әрләргә, һошияр, салмақ, тәмкин, етиқатта, меһир-муһәббәттә вә сәвир-тақәттә сағлам болушни тапилиғин.

3 Шуниндәк, яшанған аялларға жүрүш-турушта ихлас-муқәддәсликкә лайиқ болушни, чеқимчилик қилмаслиқни, һарақ-шарапқа берилмәйдиған болушни, гөзәл ишларни үгәткүчиләр болушни тапилиғин. ■

4-5 Буниң билән улар яш аялларға әрлиригә көйүнүш, балилириға көйүнүш, салмақ болуш, пак болуш,

□ **1:13-14** «шундақла Йәһудий әпсаниләргә вә һәқиқәттин чәтнигәнләр тоқувалған инсаний қайдә-бәлгүлимиләргә қулақ салмаслиғи үчүн...» — «Йәһудий әпсаниләр» тоғрилиқ «Тимотийға (1)»дики «қошумчә сөз»имиз (1:4 вә 4:7-айәтләр үстидә тохталғинимиз)ни көрүң. «...уларни қаттиқ әйипләп ағаһландурғин» — «уларни» болса «Креттики етиқатчиларни».

■ **1:13-14** Йәш. 29:13; Мат. 15:9; Кол. 2:22; 1Тим. 1:4; 4:7; 6:20.

■ **1:15** Мат. 15:11; 23:25; Рос. 10:15; Рим. 14:20,23. ■ **2:3** 1Тим.

2:9; 5:13; 1Пет. 3:3.

өй ишлирини пухта қилиш, меһриван болуш вә өз әрлиригә бойсунушни үгитәләйду. Шундақ болғанда Худаниң сөзи қариланмайду. ■

6 Шуниндәк яш әрләрниму салмақ болушқа жекилигин.

7 Өзүңму һәммә ишта гезәл әмәллириң билән уларға үлгә болғин; тәлим бәргининдә пак-диянәтлик, еғир-бесиқ болуп, ■

8 һеч ким қусур тапалмайдиган, сағлам сөзләрни йәткүзгин; буниң билән, қарши чиққучилар биз тоғрилиқ яман гәп қилидиган йәрни тапалмай хижил болиду. ■

9 Қулларға өз ғоҗайинлирини һәммә ишта қанаәтләндүрүп уларға бойсунушни үгәтकिन. Улар гәп яндурмай, ■

10 оғрилиқ қилмай, өзлириниң һәр жәһәттә ишәшлик екәнлигини көрсәтсун. Улар буниң билән Қутқузғучимиз Худаниң тәлиматига һәр жәһәттин зиннәт болиду. □

11 Чүнки Худаниң ниҗатни барлиқ инсанларға елип келидиган меһри-шәпқити аян болди;

12 у бизгә ихлассизлиқ вә бу дунияниң арзу-һәвәслирини рәт қилип, һазирқи заманда салмақ, һәққаний, ихласмән һаятни өткүзүшимиз билән, ■

13 улуқ Худа, ниҗаткаримиз Әйса Мәсиһниң шан-шәрәп билән келидиганлиғига болған мубарәк үмүтүмизниң әмәлгә ешишини интизарлиқ билән

■ **2:4-5** Яр. 3:16; 1Кор. 14:34; әф. 5:22; Кол. 3:18; 1Пет. 3:1. ■ **2:7** 1Тим. 4:12; 1Пет. 5:3. ■ **2:8** 1Пет. 2:12,15; 3:16. ■ **2:9** Әф. 6:5; Кол. 3:22; 1Тим. 6:1, 2; 1Пет. 2:18. □ **2:10** «... өзлириниң һәр жәһәттә ишәшлик екәнлигини көрсәтсун» — башқа бир хил тәржимиси: «... улар етиқатниң һәр жәһәттә яхшилиғини көрситип бәрсун». ■ **2:12** Әф. 1:4. Кол. 1:22; 2Тим. 1:9; 1Юһа. 2:16.

күтүшни үгитиду. □ ■

14 У бәдәл төләп бизни һәммә итаәтсизликләрдin азат қилиш һәмдә бизни өзи үчүн пак қилип, Өзигә мәнсуp болған, яхши әмәлләргә қизғин интилидиған хәлиқ қилишқа биз үчүн қурбан болди. □ ■

15 Барлиқ һоқуқуңни ишлитип бу ишларни жакалап ейтқин, несихәт берип жекилигин вә агаһландурғин. Неч ким сени кәмситмисун. ■

3

Етиқатчилар қилишқа тегишлик ишлар

1 *Жамаәттикиләргә* шуни әслитип турғинки, улар һөкүмранларға вә һоқуқдарларға бойсунуп, шуларниң сөзини аңлисун, һәр қандақ яхши әмәлләрни қилишқа тәйяр турсун, ■

□ **2:13** «улуқ Худа, нижаткаримиз Әйса Мәсиһниң шан-шәрәп билән келидиғанлиғиға болған мубарәк үмүтүмизниң әмәлгә ешишини интизарлиқ билән күтүшни үгитиду» — толуқ 12-13-айәтниң башқа бир хил тәржимиси: «...у бизгә ихлассизлиқ вә бу дунияниң арзу-һәвәслирини рәт қилип, һазирқи заманда салмақ, һаққаний, ихласмән һаятни өткүзүшни үгитиду; шуниң билән биз буниң билән мубарәк үмүтүмизниң әмәлгә ешишини, йәни улуқ Худа, нижаткаримиз Әйса Мәсиһниң шан-шәривиниң аян қилинишини тәлпүнүп күтимиз». ■ **2:13** 1Кор. 1:7; Фил. 3:20. □ **2:14** «у бәдәл төләп бизни һәммә итаәтсизликләрдin азат қилиш һәмдә бизни Өзи үчүн пак қилип, өзигә мәнсуp болған, яхши әмәлләргә қизғин интилидиған хәлиқ қилишқа биз үчүн қурбан болди» — Тәврат, «Зәб.» 129:8, «Әз.» 37:23, «Қан.» 14:2ни көрүң. ■ **2:14** Гал. 1:4; 2:20; әф. 2:10; 5:2; ибр. 9:14. ■ **2:15** 1Тим. 4:12. ■ **3:1** Рим. 13:1, 3-7; 1Пет. 2:13.

² һеч кимниң яман гепини қилмисун, җедәлхор болмисун, мулайим болсун, һәммә адәмгә һәр җәһәттә мөминлик көрсәтсун. □ ■

³ Чүнки биз өзимизму әслидә надан болуп, итаәтсиз, аздурулған, һәр хил шәһвәт-һәвәсләрниң һәм ләззәтләрниң қули болған, рәзиллик вә һәсәтхорлуқ ичидә яшиған, нәпрәтлик болған һәм бир-биримиздин нәпрәтлинидиғанлардин едуқ. ■

⁴ Бирақ Қутқузғучимиз Худаниң инсанларға болған меһриванлиғи вә меһир-муһәббети аян болуши билән,

⁵ (өзимизниң қандақтур һәққаний әмәллиримиз билән әмәс, бәлки Униң рәһим-шәпқити билән) йеңидин туғулушта жуюшлири вә Муқәддәс Роһта йеңилиши арқилиқ У бизни қутқузди; □ ■

⁶ бу Роһни Худа Ниҗаткаримиз Әйса Мәсиһ арқилиқ вужудимизға мол қуйди. ■

⁷ Бу арқилиқ, Худаниң меһри-шәпқити билән һәққаний қилинип, мәңгүлүк һаятқа еришиш үмүтини тутқан мирасхорлар болдуқ.

□ **3:2** «һеч кимниң яман гепини қилмисун, җедәлхор болмисун, мулайим болсун, һәммә адәмгә һәр җәһәттә мөминлик көрсәтсун» — Тәврат-Инҗилда «мөминлик»ниң немә мәнаси барлиғи тоғрилиқ «Колоссидикиләргә»дики «қошумчә сөз»имизни (3:12 үстидә тохталғинимизни) көрүң. ■ **3:2** Фил. 4:5; 2Тим. 2:24,25. ■ **3:3** 1Кор. 6:11; әф. 2:1; Кол. 3:7; 1Пет. 4:3. □ **3:5** «... йеңидин туғулушта жуюшлири вә Муқәддәс Роһта йеңилиши арқилиқ У бизни қутқузди» — «йеңидин туғулушта жуюшлири» грек тилида «йеңидин туғулуштики «дас сүйи»». Тәврат дәвридики заманларда каһинлар ибадәтханида Худаға йеқинлишиш үчүн пүткүл тәнлирини чоң дас («деңиз») ичидә жуюши керәк еди. Бу йәрдә тән әзалирини жуюш әмәс, адәмниң пүткүл роһиниң жуюниши көрситилиду, әлвәттә. ■ **3:5** Рос. 15:11; Рим. 3:20, 28; 4:2, 6; 9:11; 11:6; Гал. 2:16; әф. 1:4; 2:4, 9; 2Тим. 1:9. ■ **3:6** Әз. 36:25.

⁸ Бу сөзләр ишәшликтур вә бу һәқиқәтләрни алаһидә тәкитлишиңни тәләп қилимән. Шундақ қилғиниңда, Худаға етиқат қилғанлар өзлирини яхши әмәлләрни қилишқа берилишкә көңүл бөлиду. Бу ишлар инсанлар үчүн гөзәл вә пайдилиқ.

⁹ Бирақ әхмиқанә муназириләр, нәсәбнамиләрдики қуруқ *гәлләр*, жедәл-мажралар, Тәврат қануниға мунасивәтлик талаш-тартишлардин өзүңни нери тутқин; чүнки булар пайдисиз вә бимәниликтур. ■

¹⁰ Ариға бөлгүнчилик қилғучи адәмни болса бир-икки қетим агаһландурғандин кейин униң билән болған барди-кәлдини үзивәт; □ ■

¹¹ чүнки бундақ адәмни һәқиқәттин чәтниди, гуна садир қиливатиду, шундақла өзини өзи жазаға мәһкүм қилған дәп билисән.

Ахирқи сөз

¹² Артемасни яки Тикикусни саңа маңдурғанда, мүмкин қәдәр тезрәк Никополис шәһиригә мениң йенимға кәлгин, чүнки у йәрдә қишлимақчи болуватимән. ■

¹³ Адвокат Зенас билән Аполлосниң сәпиригә көңүл бөлүп һиммитиңниң баричә узатқин; кәм-күтилири болса, уларниң һажитидин чиққин. ■

¹⁴ Бизниң қовмимиз мевисиз қалмаслиғи үчүн һажәтмәнләргә ярдәм қилип, өзлирини гөзәл әмәлләрни қилишқа беғишлашни үгәнсун.

■ **3:9** 1Тим. 1:4; 4:7; 6:20; Тит. 1:14. □ **3:10** «Ариға бөлгүнчилик қилғучи адәмни болса бир-икки қетим агаһландурғандин кейин униң билән болған барди-кәлдини үзивәт» — «ариға бөлгүнчилик қилғучи адәм» жамаәтни (бәлким адәмни аздуридиган тәлим билән) бөлмәкчи болиду. ■ **3:10** Мат. 18:17; Рим. 16:17; 2Тес. 3:6; 2Тим. 3:5; 2Юһа. 10. ■ **3:12** Рос. 20:4; әф. 6:21; 2Тим. 4:12. ■ **3:13** Рос. 18:24; 1Кор. 1:12.

15 Йенимдикиләрниң һәммисидин саңа салам.
Етиқатта бизни сөйидиғаларға салам ейт.
Меһри-шәпқәт һәммиңларға яр болғай!

Муқеддес Калам (кирил йезиқ)
The Holy Bible in the Uyghur language, written in
Cyrillic script

Copyright © 2010 Mukeddes Kalam - Uyghur Bible Translation Committee

Language: Uyghur tili (Uyghur)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-09-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

b6bd0959-14d2-5233-b340-6f210a8f13c5